

نظام راهبری شرکتی

بر اساس سرفصل‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تألیف:

- مسعود حسنی القار

مربی گروه حسابداری دانشگاه بزرگمهر قاننات

سرشناسه	: حسنی القار، مسعود، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: نظام راهبری شرکتی: بر اساس سرفصلهای مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری/تالیف مسعود حسنی القار.
مشخصات نشر	: قاین: انتشارات اکبرزاده، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۶ ص.
شابک	: ۲۰۰۰۰۰۰ ریال ۷-۴۲-۷۷۸۷-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۷۰.
موضوع	: حاکمیت شرکتی
موضوع	: Corporate governance
رده بندی کتب	: HD ۱۳۹۶۲۷۴۱ ۶ن/ح
رده بندی یوبی	: ۴۲۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۸۲۴۰۹۳

انتشارات اکبرزاده

خراسان جنوبی، قاین، خیابان جانبازان، جنب دفتر زیارت هدیقه

WWW.ABBAZADEHPRESS.IR ۰۵۶۳۲۵۲۷۲۸۹

نظام راهبری شرکتی

مؤلف: مسعود حسنی القار

طرح روی جلد: علیرضا اکبرزاده

صفحه آرایشی: عاطفه حسنی القار

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶

ناشر: انتشارات اکبرزاده

شمارگان: ۱۲۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۴۲-۷۷۸۷-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

فصل اول: مبانی راهبری شرکتی

۱۲	مقدمه
۱۳	راهبری شرکتی چیست؟
۱۶	تاریخچه راهبری شرکتی در ایران
۱۸	چارچوب نظام راهبری شرکتی
۱۸	تئوری نمایندگی
۲۱	تئوری هزینه معاملات
۲۲	تئوری ذینفعان
۲۳	انواع سیستم‌های راهبری شرکتی
۲۵	ساختار راهبری شرکتی
۲۶	سهامداران
۲۹	هیئت مدیره
۳۰	قوانین و مقررات
۳۳	نهاد ناظر بر بورس اوراق بهادار
۳۴	بورسهای اوراق بهادار
۳۹	حسابرسان، تحلیل‌گران مالی و مؤسسات تعیین رتبه اعتباری

فصل دوم: اصول راهبری شرکتی

۴۳	مقدمه
۴۴	اصول راهبری شرکتی
۴۷	اطمینان بخشی نسبت به وجود زیربنایی برای چارچوب راهبری شرکتی اثربخش
۵۲	حقوق سهامداران و برخورد برابر با آنها و کارکردهای مالکیتی کلیدی
۶۰	سرمایه‌گذاران نهادی، بازارهای سهام و سایر واسطه‌ها
۶۳	نقش ذینفعان در راهبری شرکتی
۶۶	افشا و شفافیت
۷۰	مسئولیت‌های هیئت مدیره

فصل سوم: نقش اخلاق

۷۴	مقدمه
۷۵	اخلاق چیست؟
۷۶	اخلاق تحلیلی یا فرا اخلاق
۷۷	اخلاق هنجاری یا دستوری
۷۷	اخلاق کاربردی
۷۷	نیاز به اخلاق
۷۹	معمای اخلاقی
۸۰	حل معماهای اخلاق
۸۰	معمای اخلاقی
۸۱	حل معمای اخلاقی با استفاده از رویکرد شش مرحله‌ای
۸۵	اخلاق کسب‌وکار
۸۶	مثلث اخلاق کسب‌وکار
۸۶	حساسیت اخلاقی
۸۷	انگیزه‌ها و مشوق‌های اخلاقی
۸۷	رفتار اخلاقی
۸۸	قواعد و مقررات کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا، پیرا دن منشور اخلاقی شرکت
۹۰	استانداردهای پذیرش در بورس
۹۱	اخلاق حرفه‌ای
۹۲	راهبری شرکتی و شکلگیری اصول اخلاق حرفه‌ای

فصل چهارم: راهبری شرکتی و پاسخگویی

۹۹	مقدمه
۱۰۳	پاسخگویی شرکتی
۱۰۴	دو مفهوم کلیدی از مسئولیت پاسخگویی
۱۰۶	نظام‌های راهبری شرکتی و پاسخگویی
۱۰۹	چه کسی مالک اصلی شرکت است؟
۱۱۰	مسئولیت اجتماعی شرکتها
۱۱۶	حداکثر کردن ارزش دریافتی سهامداران

۱۱۹	تئوری ذینفعان: رویکرد مقررات شرکت‌های سهامی ایران از حیث ذینفع محوری
-----	--

فصل پنجم: هیئت مدیره و نظارت

۱۲۹	مقدمه
۱۳۰	نقش مشترک هیئت مدیره و مدیرعامل در رهبری، طراحی و اثربخشی سازمان
۱۳۱	وظایف و مسئولیت‌های هیئت مدیره
۱۳۳	وظیفه امانتداری اعضای هیئت مدیره
۱۳۵	وظایف و مسئولیت‌های هیئت مدیره و راهبری شرکت
۱۴۲	هیئت مدیره اثر بخش
۱۴۴	ویژگی‌های اعضای هیئت مدیره
۱۴۵	مهارت‌ها و تجربیات
۱۴۶	ویژگی‌های فردی
۱۵۰	نماینده‌گی سازمانی
۱۵۰	کمیته‌های هیئت مدیره
۱۵۱	کمیته حسابرسی
۱۵۲	کمیته حقوق و مزایا
۱۵۳	کمیته راهبری شرکتی
۱۵۴	کمیته انتصابات
۱۵۴	سایر کمیته‌های هیئت مدیره
۱۵۵	سایر موضوعات مرتبط با هیئت مدیره
۱۵۵	دوگانگی نقش مدیرعامل
۱۵۸	طرح جانشین پروری مدیران
۱۵۹	اندازه هیئت مدیره

فصل ششم: کمیته حسابرسی؛ نظارت، عملکرد و ساختار

۱۶۳	مقدمه
۱۶۴	پیشینه کمیته حسابرسی
۱۶۶	زنجیره ارزش گزارشگری شرکت
۱۶۸	نقش کمیته حسابرسی در فضای قانونی جدید
۱۷۰	ساختار کمیته حسابرسی

۱۷۲		کمیته حسابرسی اثربخش
۱۷۲		منشور مکتوب
۱۷۵		اعضای واجد شرایط برای کمیته حسابرسی
۱۷۷		استقلال واقعی و ظاهری کمیته حسابرسی
۱۷۹		نقش و مسئولیتهای رئیس کمیته حسابرسی
۱۸۰		دوره تصدی اعضای کمیته حسابرسی
۱۸۱		برنامه ریزی و زمانبندی مناسب جلسات کمیته حسابرسی
		تهیه گزارشها و مستندات با کیفیت بالا برای ارائه در جلسات (مستندسازی اثربخش نتایج جلسات)
۱۸۲		
۱۸۲		اطمینان از کفایت بودجه و مشاوران حرفهای در دسترس کمیته حسابرسی
۱۸۳		پذیرش اعضای جدید و آشنا کردن آنها با مسائل مربوط
۱۸۳		کمیته‌های حسابرسی و مسئولیت نظارت بر گزارشگری مالی
۱۸۷		کمیته‌های حسابرسی و تعامل با سایر انجمن‌ها
۱۹۱		حسابرسان داخلی
۱۹۲		کمیته‌های حسابرسی و تعامل با مدیریت

فصل هفتم: حسابرسان (داخلی و مستقل) و نظارت

۱۹۵		مقدمه
۱۹۶		حسابرسی داخلی
۲۰۱		حسابرسی داخلی، یکی از سازوکارهای راهبردی شرکتی
۲۰۲		حسابرسان داخلی به عنوان مشاور
۲۰۵		خدمات مشاوره با ماهیت مشورتی
۲۰۶		خدمات مشاوره با ماهیت آموزشی
۲۰۷		خدمات مشاوره با ماهیت تسهیل‌کنندگی
۲۰۸		نقش حسابرسان داخلی در کنترل داخلی
۲۱۱		حسابرسی مستقل
۲۱۲		نهادهای ناظر بر حرفه حسابرسی در آمریکا و ایران
۲۱۴		قانون ساربنز آکسلی
۲۱۴		هیئت نظارت بر حسابداری شرکتهای سهامی عام

۲۱۵	 کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا
۲۱۵	 انجمن حسابداران رسمی آمریکا
۲۱۶	 سازمان بورس و اوراق بهادار ایران
۲۱۶	 جامعه حسابداران رسمی ایران
۲۱۷	 حسابرسان مستقل و راهبری شرکتی

فصل هشتم: نقش کنترل های داخلی

۲۲۲	 مقدمه
۲۲۴	 تعریف کنترل داخلی
۲۲۵	 اهداف کنترل داخلی
۲۲۶	 مسئولیت مدیریت: باره کنزهای داخلی
۲۲۷	 مسئولیت های گزارشگری مدیریت
۲۳۰	 اجزای چارچوب کنزلهای داخلی کوز
۲۳۱	 محیط کنترلی
۲۳۵	 فرایند ارزیابی خطر توسط واحد تجاری
۲۳۶	 فعالیتهای کنترلی
۲۴۲	 سیستم اطلاعاتی مرتبط با گزارشگری مالی و اطلاع رسانی
۲۴۳	 فعالیت های نظارتی
۲۴۳	 ارتباط بین اهداف و اجزای کنترل داخلی
۲۴۴	 کنترل داخلی اثربخش

فصل نهم: مدیران و عملکرد

۲۴۸	 مقدمه
۲۴۹	 مسئولیت های مدیریت اجرایی
۲۵۵	 مدیر عامل
۲۵۶	 ارزیابی عملکرد مدیر عامل
۲۶۰	 شاخص های ارزیابی عملکرد مدیرعامل
۲۶۱	 چالش های پیشروی مدیرعامل
۲۶۴	 حقوق و مزایا و پاداش مدیران اجرایی
۲۶۷	 نقش کمیته حقوق و مزایا

فهرست منابع	۲۷۰
پیوست یک: دستورالعمل راهبری شرکتی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران	۲۸۱
پیوست دو: دستورالعمل کنترل‌های داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران	۲۹۷
پیوست سه: منشور کمیته حسابرسی شرکت نمونه (سهامی عام) ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران	۳۰۹
پیوست چهار: دستورالعمل مؤسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار	۳۲۱
پیوست پنج: منشور فعالیت حسابرسی داخلی شرکت نمونه (سهامی عام) ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران	۳۴۰